

[Hølvæg Petersen.]

ikke se, hvordan det skal kunne ske. Så er vi lige vidt. Det er en forhaling af tingene, der er tale om.

Jeg vil igen minde om den særlige situation, det drejer sig om. Vi har en anden nation med i alt, hvad vi foretager os her. Det drejer sig om vort forhold til Island, vort forhold til et lille folk, med hvilket vi gennem seks århundreder har haft statsfællesskab, et folk, vi ønsker at udbygge den gode forbindelse til, og som vi ønsker at udbygge venskabet med. Det drejer sig nu for os om at tage en historisk beslutning, der viser, at det nordiske samarbejde for Danmark ikke blot er noget, vi bekender os til i højtidelige stunder, men noget, vi vil ofre noget for, yde noget til. Jeg føler det, der sker, som en historisk beslutning, en beslutning, vi skal tage på baggrund af vor følelse af, hvad der er Islands historiske og moralske ret.

Jeg anbefaler, at man stemmer for lovforslaget.

Aksel Larsen: Det er så rigtigt, som det er sagt, at chancerne for, at der tilføres sagen nye momenter gennem denne debat ved tredje behandling, er små. Det er dog rimeligt forud for den endelige afstemning her i tinget kort at fastslå den opfattelse, at nedskrivningen eller afskrivningen af de nordiske folks kulturarv og tidligste historie er det islandske folks stordåd, og håndskrifterne bør alene af den grund være islandsk eje. Hertil kommer, at den arnamagnæanske samling i sin tid testamenteredes til det universitet, som på én gang var Danmarks og Islands. Nu, hvor Island har sit eget universitet og kan sikre såvel udstrakte forskningsmuligheder som betryggende opbevaring af de uerstattelige klenodier, taler alle billighedshensyn dog for, at en meget betydelig samling af håndskrifter tilbageføres til Island.

Den henvendelse, folketingsudvalget netop har modtaget fra Islands universitet, underbygger denne opfattelse og korrigerer

i nødvendigt omfang de beklagelige ringeagtssytringer, der også af professorer her i Danmark er fremsat vedrørende Islands universitet og den islandske forsknings stude og muligheder. Hvis henvendelsen var kommet os i hænde, før udvalget holdt sit sidste møde, var den givetvis blevet optrykt som nødvendigt bilag til tillægsbetænkningen. Jeg henstiller, at dette alligevel sker, omend af praktiske grunde formentligt først efter, at behandlingen i folketinget er afsluttet.

Det er en forudsætning, at intet håndskrift overleveres til Island, før det, i det omfang det ikke allerede er sket, restaureres og konserveres omhyggeligt samt fotokopieres, således at der vil foreligge fotokopier til brug for forskningen.

Jeg ser, at man har gentaget påstanden om, at forskningen er hjælpeløs, hvis den kun skal arbejde med fotokopier, og beklager at måtte hævde, at denne påstand er lige så grundløs som adskillige andre påstande, som er fremsat af kredse, der er modstandere af det, man efter ønske kan kalde Danmarks gave til Island eller bodelingen mellem Island og Danmark. I langt de fleste tilfælde vil fotokopier være mere anvendelige for forskningen end originalerne. Hertil kommer, at det jo også er en forudsætning, og at der foreligger betryggende aftaler herom, at håndskrifterne fremtidig som hidtil kan udlånes mellem Island og Danmark, at man altså i de tilfælde, hvor det måtte være påkrævet, vil kunne forske også med støtte af originalhåndskrift, det være sig i København eller i Reykjavik.

Jeg beklager, at man fra regeringens og folketingsflertallets side ikke har villet tillade en anden sagsbehandling af lovforslaget end den, der er foregået, i det omfang man overhovedet kan tale om en sagsbehandling. De undersøgelser, forhandlinger og drøftelser, der ikke blev foretaget i 1961, kunne og burde folketinget ved det nedsatte udvalg have foretaget nu, hvor man ikke skulle handle under tidspres. Regeringspartiets ordfører, det ærede med-